

ARGUSVLINDER

Lasiommata megera

(foto Ad Sprang / Buiten-beeld)

Beschermingsstatus

Rode lijstcategorieën

Beschermingsstatus

Habitatrichtlijnsoort

Vogelrichtlijnsoort

Belangrijke leefgebieden

Korte soortbeschrijving

Soortkenmerken

De Argusvlinder is een middelgrote dagvlinder (vleugelspanwijdte 35-45 mm). Van alle zandoogjes is hij het felst gekleurd. De bovenzijde is oranjebruin getekend en heeft op de vleugel een opvallend zwart omrand, wit argus oog. Het mannetje bezit ook een brede zwarte streep geurschubben op de voorvleugel.

Biotoopvereisten

Geschikte leefgebieden zijn droog zuur grasland en droog kalkgrasland en steppeachtige biotopen. De Argusvlinder komt voor in velerlei biotopen, waaronder vooral (half)natuurlijke graslanden, heiden, grensvegetaties en pioniersvegetaties. Hij wordt ook rond stedelijke gebieden gevonden.

Populatie-uitwisseling en natuurverbindingen

De vlinder kan twee, soms drie generaties voortbrengen. De vlinders zijn meestal zeer actief en vallen daardoor op. De mannetjes hebben brede geurstrepen op de voorvleugels. Het vrouwtje plakt de eitjes aan de sprietten van veel verschillende grassoorten, onder andere van Zwenkgras, Kortsteel, Kropaar, Kamgras en Dravik. De groene vlinderrups ontwikkelt zich op verschillende grassoorten. Ze overwintert halfvolgroeid in de strooisellaag. Ook de verpopping vindt diep in de strooisellaag plaats. De Argusvlinder vliegt in twee tot drie generaties per jaar.

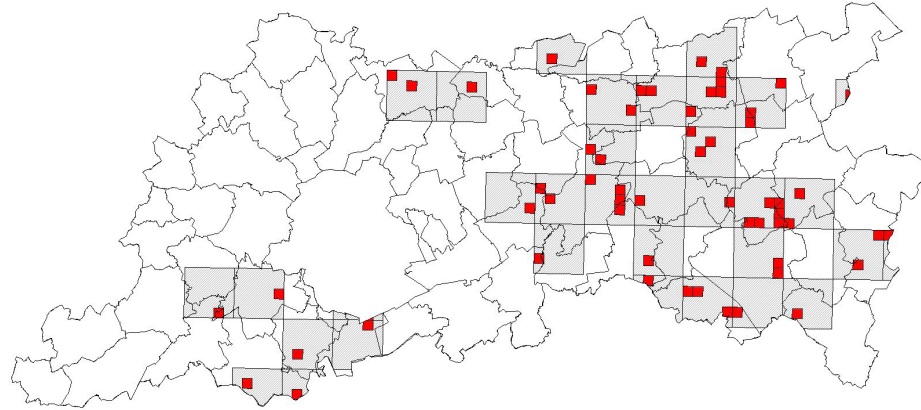
S5

Voorkomen in de provincie Vlaams-Brabant

Regionale verspreiding

De Argusvlinder was vroeger zeer algemeen en is dat momenteel nog steeds, maar hij is zelden talrijk. De grootte van het verspreidingsgebied is vrij constant gebleven gedurende de 20ste eeuw, al lijkt er vanaf de tweede helft van de jaren tachtig een afname op te treden. Het verspreidingsgebied is ten opzichte van vroeger niet zoveel veranderd; de soort werd en wordt in Vlaams-Brabant vooral ten zuiden van Brussel en in het Hageland gevonden. Vooral ten oosten van Brussel zijn veel vindplaatsen verloren gegaan.

Inventarisatieonderzoeken

- Inventarisatieproject vlinderwerkgroep Thecla, Natuurpunt Pepingen.
- Atlasproject INBO-Vlinderwerkgroep Natuurpunt (2007-2009).

Knel- en aandachtspunten

- Vermesting en schaalvergroting door een intensivering van de landbouw zorgen voor het achteruitgaan of verdwijnen van populaties.
- Verstedelijking en verdichting van de woonkernen is vaak oorzaak van het verdwijnen van geschikt biotoop.

Overzicht maatregelen

H5.5. Ecologisch bermbeheer

S5.1. Maai- of begrazingsbeheer

Landschaps- en habitatgerichte maatregelen

H5.5. Ecologisch bermbeheer

De Argusvlinder vindt habitat in soorten- en bloemrijke bermranden en –overgangen die aansluiten op of in de nabijheid liggen van geschikte graslanden. Het bermbeheer moet op het graslandbeheer afgestemd worden opdat de bermen een verbindingfunctie tussen habitats zouden kunnen vervullen.

Soortgerichte maatregelen

S5.1. Maai- of begrazingsbeheer

Een geschikt natuurbeheer voor de Argusvlinder zorgt ervoor dat de vliegplaatsen niet te ruig worden zodat de wijfjes in de lage delen van de vegetatie geschikte eiafzetplaatsen kunnen vinden. Op grotere graslanden kan extensief

Foto: Extensief beheerde wegbermen kunnen een belangrijke verbindingfunctie vormen voor de Argusvlinder. (foto Econnection)

begraasd worden, maar veel vindplaatsen zijn hiervoor waarschijnlijk te klein. In dat geval biedt maaien een goed alternatief als het gefaseerd gebeurt zodat niet alle eitjes en rupsen met het maaisel afgevoerd worden.

Financierings- en ondersteuningmogelijkheden

Algemeen

- Ondersteuning gemeentelijk natuurbeleid
- Subsidie voor de aankoop van natuurgebieden
- Landschapsteam

Soortgericht

- Bijzonder natuurbeschermingsproject

Habitatgericht

- Beheerovereenkomst perceelsrandenbeheer

Lopende initiatieven

geen

Opvolgings- en evaluatiemogelijkheden

Tellen langs vast traject

De Argusvlinder vliegt van april tot oktober. Het tellen van de aanwezige vlinders langsheen een vast traject in een vaste periode biedt de beste resultaten. Er dient evenwel een onderscheid gemaakt te worden tussen bv. gemaaide en ongemaaide graslanden of bermen, e.d. Meer info op: http://www.natuurpunt.be/nl/biodiversiteit/monitoring/monitoring-de-nieuwe-aanpak_1437.aspx

Referenties & verdere informatie

Publicaties

- Bink F. (1992). Ecologische atlas van de dagvlinders van Noordwest-Europa. Schuyt & Co/Haarlem.
- Gorissen D., Merckx T., Vercoutere B. & Maes D. Veranderd bosgebruik en dagvlinders. Waarom verdwenen dagvlinders uit bossen in Vlaanderen? Landschap 21(2): 85-95.
- Lauwereins P. (2008). Jaarverslag werking vlinderwerkgroep Thecla. Natuurpunt Pepingen. 28 p.
- Maes D. & Van Dyck H. (1999). Dagvlinders in Vlaanderen - Ecologie, verspreiding en behoud. Stichting Leefmilieu/Antwerpen i.s.m. Instituut voor Natuurbehoud en Vlaamse Vlinderwerkgroep/Brussel.
- Maes D. & Van Dyck H. (2001). Veranderingen in het dagvlinderbestand van de provincie Antwerpen: lessen voor het natuurbeleid. Ankona jaarboek 2001. 14 p.
- Maes D. (2004). The use of indicator species in nature management and policy making. The case of invertebrates in Flanders (Northern Belgium). 295 p.
- Van Dyck H., Maes D. & Brichau I. (2001). Toepassen van een multi-soortenbenadering bij planning en evaluatie in het Vlaamse natuurbehoud. Rapport Universiteit Antwerpen (in opdracht van Ministerie van de Vlaamse Gemeenschap, afdeling Natuur). Wilrijk. 90 p.
- Van Swaay C.A.M. & A.J. Van Strien (2008) The European Butterfly Indicator for Grassland species 1990-2007. Report VS2008.022, De Vlinderstichting, Wageningen. 24 p.
- van Swaay C. & Plate C. (2006). De Argusvlinder. Landelijk meetnet vlinders. 2 p.

S5

3

Websites

- Instituut voor Natuur- en Bosonderzoek (INBO)
- www.uwtuinvlinders.nl
- www.natuurkalender.nl
- www.waarnemingen.be

Folders

- Aeolus (2008). Dag, vlinders in de berm! Vlindervriendelijke inrichting en beheer van bermen, taluds en restgronden. LNE. 36 p.
- De Vlinderstichting. Vliegtijden van vlinders. 1 p.

Advies

- Vlinderwerkgroep Natuurpunt
- Vlinderwerkgroep Thecla
- Instituut voor Natuur- en Bosonderzoek (INBO)